

Garkalnes novada attīstības programma 2020.–2026.gadam

Stratēģiskā daļa

Saturs

1. Ilgtermiņa un vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi.....	4
1.1. Garkalnes novada attīstības vīzija līdz 2030.gadam.....	4
1.2. Vidēja termiņa prioritātes	6
1.3. Rīcības virzieni un risināmie uzdevumi.....	8
2. Attīstības programmas sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem	10
2.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija	10
2.2. Nacionālais attīstības plāns	10
2.3. Reģionālās politikas pamatnostādnes	12
2.4. Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti	13
2.5. Kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumenti	15
3. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība	16
4. Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem	18

Stratēģiskā daļa

Garkalnes novada attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2020.–2026.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Stratēģiskā daļa ir attīstības programmas nodaļa, kurā definētas Garkalnes novada vidēja termiņa prioritātes un izvirzīti uzdevumi to īstenošanai.

Stratēģiskā daļa ir izstrādāta, ņemot vērā Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam, Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027.gadam, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam, Rīgas plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.-2030.gadam, Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmu 2014.-2020.gadam, Rīcības plānu Rīgas metropoles areāla attīstībai (10.01.2020.), Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģiju 2008.-2030.gadam, Garkalnes novada teritorijas plānojumu 2013.-2024.gadam, Garkalnes novada attīstības programmu 2013.-2019.gadam un nozaru politiku plānošanas dokumentus. Izstrādājot attīstības programmu, ņemti vērā arī to pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, ar kurām robežojas Garkalnes novads.

1. ILGTERMIŅA UN VIDĒJA TERMIŅA STRATĒĢISKIE UZSTĀDĪJUMI

Attīstības vīzija ir lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības. Vīzija ir noteikta Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā 2008. – 2030.gadam.

1.1. Garkalnes novada attīstības vīzija līdz 2030.gadam

Garkalnes novads 2030. gadā:

- Ilgtspējīgas attīstības teritorija ar piepilsētai raksturīgām iezīmēm;
- Sociāli vienota, droša un kvalitatīva dzīves un darba vide;
- Saimnieciski aktīva, atvērta, ar atbilstošu infrastruktūru nodrošināta vide investīcijām;
- Teritorija ar modernu sociālo, komerciālo pakalpojumu saimniecības infrastruktūru;
- Spēcīgi uz jaunu tehnoloģiju izmantošanu balstīto un arī tradicionālo nozaru uzņēmumu attīstība, kas funkcionāli saistīti ar citiem uzņēmumiem ārpus novada teritorijas;
- Pilda Rīgas piepilsētas teritorijas funkcijas – ar specializētu saimniecības attīstību, un piesaistot apmeklētājus atpūtai un sportam, kultūras aktivitātēm – valsts un galvaspilsētas piepilsētas sporta / atpūtas centrs.

Vēlamās situācijas sasniegšanai, kas vērsta uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, ir definēti stratēģiskie virzieni un ilgtermiņa attīstības mērķi. Šie mērķi kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāko veicamo darbību identificēšanai.

Garkalnes novada stratēģiskie mērķi:

Garkalnes novada attīstības vispārējais mērķis ir novada iedzīvotāju labklājība – veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai un sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta uz daudzveidīgu, kultūrā un zināšanās balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.

Novadam ir būtiska vieta Rīgas aglomerācijā, ko veido ciešas darbaspēka nodrošinājuma un rekreācijas saites.

Garkalnes novads Latvijā un arī Rīgas plānošanas reģionā ir nozīmīgs kā kvalitatīva dzīvesvieta Pierīgā, rekreācijas un atpūtas centrs.

Teritorijas telpiskās struktūras attīstību ilgstoši ietekmējis teritorijas mežainums un daļai no mežiem noteiktais īpašais statuss – Rīgas zaļās (piepilsētas) zonas meži, kur pieļaujamas vienīgi kopšanas cirtes, kā arī ūdeņu bagātība, ceļu tīkls un dzelzceļa esamība, kā arī Pierīgas – piepilsētas novietojums. Pierīga ir ar Rīgu tieši saistītā telpa, kur pāri tās robežām tiek turpināta pilsētas apbūve un infrastruktūra. Tā pilda Rīgas papildināšanas un atslogošanas funkcijas, kā arī vietējo pakalpojumu attīstības uzdevumus. Tā nodrošina brīvo telpu un to arī ilglaicīgi uztur, t.i., nodrošina dabas resursus dzīves kvalitātei.

Novietojums Rīgas pilsētas tuvumā un laba satiksmes infrastruktūra nosaka lielu novada pieejamības potenciālu, kas izmantojams specializētai komerciālai darbībai un loģistikas pakalpojumu sniegšanai, piepilsētas atpūtas un biznesa tūrisma u.c. attīstībai; Attīstīts transporta tīkls – starptautiskie transporta koridori kā reģiona ekonomiskās attīstības asis, Rīgu un Pierīgu savienojošie un iekšējie ceļi kā novada aktīvas funkcionēšanas pamats.

Pierīgas un mežu – āraiņu, kā arī pieūdeņu novietojuma kombinācija īpaši piesaista mājokļu attīstītājus un iedzīvotājus un ir nozīmīgs attīstības potenciāls; Meži – nozīmīgs ekonomiskais resurss ar milzīgu ekoloģisko un sociālo nozīmi, svarīgs ainavu veidojošais faktors.

Garkalnes novada ekonomiskā specializācija ir pakalpojumu sniegšana (loģistika, mazumtirdzniecība, vairumtirdzniecība, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, informācijas un komunikācijas pakalpojumi), būvniecība, operācijas ar nekustamo īpašumu, mežsaimniecība un mežizstrāde. Nepieciešams veicināt arī atpūtas un izklaides jomas attīstību.

1.2. Vidēja termiņa prioritātes

Vidēja termiņa prioritātes ir svarīgākie nosacījumi, lai sekmētu stratēģisko mērķu sasniegšanu. Vidēja termiņa prioritātes tika noteiktas, izvērtējot novada resursus, specializāciju, un ņemot vērā stratēģiskos mērķus un pašreizējās situācijas analīzi.

Stratēģisko mērķu un vidēja termiņa prioritāšu saskaņotība

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi	Vidēja termiņa prioritātes 2020.-2026.gadam
SM2 Spēcīga kopiena un ieinteresēta, aktīva iedzīvotāju līdzdalība	VTP1 Publisko pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana
SM1 Novada teritorija – līdzsvarota un pievilcīga dzīves telpa	VTP2 Pievilcīga dzīves telpa un attīstīta infrastruktūra
SM4 Ērta sasniedzamība un pievilcīga uzturēšanās novadā/ "Piepilsētas pakalpojumu mezglu" attīstība – transports, apmešanās, informācija	
SM6 Attīstīta atpūtas infrastruktūra	
SM3 Aktīva un daudzveidīga saimnieciskā darbība un darba vietas	VTP3 Efektīvas publiskās pārvaldības un novada konkurētspējas palielināšana
SM5 Uzņēmumu un pašvaldības sadarbība izglītības, ražošanas un pakalpojumu sasaistē. Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra	

Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	2026.gadā sasniedzamais rezultāts	Avots
VTP1 Publisko pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana				
Iedzīvotāju skaits	2020.gada janvāris	9497	10960	PMLP
Izglītojamo skaits pašv. pirmsskolas izglītības iestādēs	2019./2020. m.g.	372	520 ¹	Pašvaldības dati
Izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs	2019./2020. m.g.	651	1080 ²	Pašvaldības dati
Publiskās bibliotēkas	2020.g.	2	2	Pašvaldības dati

¹ 2019.gada rudenī reālā rinda uz pašv. PII – 251, šāda vecuma bērnu skaits palielinās par vidēji 23 bērniem gadā

² Berģu MMP piebūvē 2020.gadā radītas jaunas 288 vietas, šāda vecuma bērnu skaits palielinās par vidēji 60 gadā

Amatiermākslas kolektīvi		10	11	
Vidējais pabalstu saņēmēju skaits (pers.): GMI Dzīvokļa pabalsts	2018.g.	74 115	Zem 120 Zem 150	Pašvaldības dati
Ārstu skaits novadā	2019.g.	3	4	Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs
Reģistrētie noziedzīgie nodarījumi ³	2018.g.	230	Zem 200	CSP, Pašvaldības policija
Reidu skaits ar Valsts policiju	2019.g.	96	Esošajā apjomā	
Izbrauku skaits, reaģējot uz iedz. sūdzībām	2019.g.	739	Esošajā apjomā	
Ugunsgrēku skaits novadā	2019.g.	29	Zem 30	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VTP2 Pievilcīga dzīves telpa un attīstīta infrastruktūra				
Asfaltēto pašv. ielu un ceļu garums, km	2019.g.	44	Virs 55	Pašvaldības dati, CSP
Pašvaldības izlietotais finansējums ielu un ceļu uzturēšanai	2018.g.	138 281	Virs 150 000	
Centralizētās ūdensapgādes sistēmas pakalpojumu saņēmēji: iedzīvotāji Iestādes un uzņēmumi	2020.g.	2290 19	Vismaz 2500 Vismaz 22	Pašvaldības dati
Šķiroto atkritumu savākšanas vietu skaits: Pet, papīrs, kartons Stikls	2019.g.	36 18	Vismaz 120 Vismaz 30	SIA "Garkalnes Komunālserviss"
VTP3 Efektīvas publiskās pārvaldības un novada konkurētspējas palielināšana				
Novada teritorijā reģistrētās: darba vietas pašnodarbinātās personas	2018.g.	2752 276	Vismaz 3000 Vismaz 290	CSP
Bezdarbnieku skaits gada sākumā	2020.g. janvāris	163	Zem 220	NVA

³ Noziedzīgo nodarījumu skaits, rēķinot uz 10 000 iedzīvotājiem.

1.3. Rīcības virzieni un risināmie uzdevumi

Rīcības virzieni ir konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīti vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Rīcības virzienu īstenošanai ir noteikti vidējā termiņā risināmie uzdevumi (U), kas ir iniciatīvu un rīcību kopums.

Vidēja termiņa prioritāte VTP1: Publisko pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana	
Rīcības virzieni	Uzdevumi
RV1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība	U1. Pilnveidot izglītības iestāžu infrastruktūru U2. Uzlabot izglītības iestāžu materiāli tehnisko bāzi U3. Nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu izglītību
RV2. Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi	U4. Uzlabot kultūras iestāžu infrastruktūru un materiāli tehnisko nodrošinājumu U5. Nodrošināt daudzveidīgu kultūras pasākumu piedāvājumu U6. Saglabāt un attīstīt kultūras mantojumu un tradīcijas
RV3. Sociālā aizsardzība, veselības aprūpe un drošība	U7. Uzlabot sociālo pakalpojumu infrastruktūru un materiāli tehnisko nodrošinājumu U8. Attīstīt un uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību un dažādību U9. Pilnveidot veselības pakalpojumu kvalitāti un pieejamību U10. Nodrošināt sabiedrisko kārtību un drošību
RV4. Sports, aktīvā atpūta un jaunatnes politika	U11. Nodrošināt daudzveidīgas sporta un brīvā laika aktivitātes U12. Uzlabot sporta infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi U13. Veicināt veselīgu dzīvesveidu U14. Īstenot jaunatnes politiku

Vidēja termiņa prioritāte VTP2: Pievilcīga dzīves telpa un attīstīta infrastruktūra	
Rīcības virzieni	Uzdevumi
RV5. Satiksmes infrastruktūra	U15. Uzlabot un atjaunot ielu un ceļu infrastruktūras tehnisko stāvokli U16. Veicināt velociņu tīkla attīstību novada teritorijā U17. Uzlabot sabiedriskā transporta pieejamību
RV6. Inženiertehniskā infrastruktūra	U19. Attīstīt ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūru U20. Pilnveidot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un veicināt atkritumu šķirošanu U21. Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu novadā
RV7. Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana	U18. Attīstīt mājokļu politiku un sociālo dzīvojamo fondu
RV8. Publiskā ārtelpa	U22. Publiskās ārtelpas labiekārtošana

Vidēja termiņa prioritāte VTP3: Efektīvas publiskās pārvaldības un novada konkurētspējas palielināšana	
Rīcības virzieni	Uzdevumi
RV9. Uzņēmējdarbības vide	U23. Attīstīt uzņēmējdarbības veicināšanai nepieciešamo infrastruktūru U24. Attīstīt uzņēmējdarbības atbalsta instrumentus

	U25. Veicināt tūrisma un pakalpojumu nozares izaugsmi U26. Attīstīt tūrisma objektus un infrastruktūru
RV10. Efektīva pārvalde un sadarbība	U27. Attīstīt efektīvu pašvaldības darbību un pakalpojumus U28. Sadarbības stiprināšana ar vietējo kopienu, uzņēmējiem un sabiedriskajām organizācijām U29. Attīstīt sadarbību ar valsts, reģionālajām institūcijām un pašvaldībām

2. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASAISTE AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Šajā nodaļā apskatīti citu līmeņu plānošanas dokumenti un to svarīgākie nosacījumi un ieteikumi, kas jāņem vērā pie Garkalnes novada attīstības programmas izstrādes, kā arī pašvaldību, kas robežojas ar Garkalnes novada administratīvo teritoriju, plānošanas dokumenti.

2.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienotu mērķi – līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību – norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumus pārvēršot arvien jaunās iespējās.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija tika veidota, apzinoties, ka laikā līdz 2030. gadam Latvija neizbēgami pārdzīvos lielas, ar globāliem procesiem saistītas pārmaiņas. Tieši šie globālie procesi un ar tiem saistītie izaicinājumi kalpoja par izejas punktu stratēģijas izstrādē:

- demogrāfiskās izmaiņas – iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošanās;
- globalizācija ekonomikā un inovatīvās/radošās ekonomikas attīstība;
- darba tirgus dinamika un prasība pēc jaunām kompetencēm un iemaņām;
- klimata pārmaiņas;
- augošs pieprasījums enerģētikā un enerģētiskā drošība;
- bioloģiskās daudzveidības samazināšanās un dabas kā dzīves vides apdraudētība;
- demokrātiskās pārstāvniecības institūciju krīze un jaunu publiskās līdzdalības formu attīstība;
- globālās vidusšķiras attīstība un relatīvo nabadzības risku pieaugums;
- urbanizācija, aglomerācija un reģionālā pozicionēšanās.

2.2. Nacionālais attīstības plāns

Nacionālais attīstības plāns ir vidēja termiņa (septiņi gadi) plānošanas dokuments, kurā analizēta sociālā un ekonomiskā situācija, noteikti valsts attīstības mērķi un prioritātes, atbalsta pasākumi noteikto mērķu īstenošanai un izpildei nepieciešamie finanšu līdzekļi.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam ir galvenais vidēja termiņa valsts attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam (Latvija2030) rīcības plāns un valsts attīstības un lielāko investīciju ceļa karte septiņu gadu garumā. Nacionālā attīstības plāna stratēģiskais mērķis: Ekonomikas izrāviens.

Latvijas Nacionālais attīstības plāna 2021.-2027.gadam mērķis ir stabila izaugsme un dzīves kvalitātes pieaugums ikvienam iedzīvotājam.

Garkalnes novada attīstības programmas 2020.-2026.gadam atbilstība Nacionālajam attīstības plānam 2014.-2020.gadam un Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam

Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam	Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam	Garkalnes novada attīstības programma 2020.- 2026.gadam
<p>Prioritāte "Cilvēka drošumspēja" RV Cienīgs darbs RV Stabili pamati tautas ataudzei RV Kompetenču attīstība RV Vesels un darbaspējīgs cilvēks RV Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības Latvijai pamats</p>	<p>Prioritāte "Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki" RV Uz cilvēku centrēta veselības aprūpe RV Psiholoģiskā un emocionālā labklājība RV Stipras ģimenes paaudzēs RV Sociālā iekļaušana</p> <p>Prioritāte "Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei" RV Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai RV Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība</p> <p>Prioritāte "Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība" RV Produktivitāte un inovācija RV Darbs un ienākumi RV Kapitāls un uzņēmējdarbības vide</p> <p>Prioritāte "Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei" RV Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs RV Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai</p> <p>Prioritāte "Vienota, droša un atvērta sabiedrība" RV Saliedētība RV Tiesiskums un pārvaldība RV Drošība</p>	<p>Prioritāte Nr.1 "Publisko pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana" RV1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība RV2. Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi RV3. Sociālā aizsardzība, veselības aprūpe un drošība RV4. Sports, aktīvā atpūta un jaunatnes politika</p> <p>Prioritāte Nr.3 "Efektīvas publiskās pārvaldības un novada konkurētspējas palielināšana" RV10. Efektīva pārvalde un sadarbība</p>
<p>Prioritāte "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" RV Ekonomiskās aktivitātes veicināšana reģionos – teritoriju potenciāla izmantošana</p>	<p>Prioritāte "Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība" RV Daba un vide RV Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi</p>	<p>Prioritāte Nr.2 "Pievilcīga dzīves telpa un attīstīta infrastruktūra" RV5. Satiksmes infrastruktūra</p>

RV Pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgāku darba iespēju un dzīves apstākļu radīšanai RV Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana	RV Līdzsvarota reģionālā attīstība RV Mājoklis	RV6. Inženiertehniskā infrastruktūra RV7. Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana RV8. Publiskā ārtelpa Prioritāte Nr.3 "Efektīvas publiskās pārvaldības un novada konkurētspējas palielināšana" RV10. Efektīva pārvalde un sadarbība
Prioritāte "Tautas saimniecības izaugsme" RV Augstākā un eksportspējīga ražošana un starptautiski konkurētspējīgi pakalpojumi RV Izcila uzņēmējdarbības vide RV Attīstīta pētniecība, inovācija un augstākā izglītība RV Energoefektivitāte un enerģijas ražošana	Prioritāte "Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība" RV Produktivitāte un inovācija RV Darbs un ienākumi RV Kapitāls un uzņēmējdarbības vide	Prioritāte Nr.3 "Efektīvas publiskās pārvaldības un novada konkurētspējas palielināšana" RV9. Uzņēmējdarbības vide

2.3. Reģionālās politikas pamatnostādnes

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas reģionālo politiku, aptverot laika periodu līdz 2027.gadam. Pamatnostādnes detalizē Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam uzstādījumus, rīcības virzienus un uzdevumus reģionālajā politikā atbilstoši Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam pirmajai redakcijai. Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam ir apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019.gada 26.novembra rīkojumu Nr.587.

Reģionālās politikas mērķis ir visu reģionu potenciāla attīstība un sociālekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvotuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstībai.

Lai sasniegtu iepriekšminēto mērķi, tiek izvirzīti divi apakšmērķi:

A. Uzņēmējdarbības vides uzlabošana reģionos

Apakšmērķa sasniegšanai tiek izvirzīti šādi rīcības virzieni:

- A1. Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte;
- A2. Cilvēkkapitāla piesaiste reģionos.

B. Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana reģionos

Apakšmērķa sasniegšanai tiek izvirzīti šādi rīcības virzieni:

- B1. Pakalpojumu nodrošināšana reģionos atbilstoši demogrāfijas izaicinājumiem;
- B2. Sasniedzamība un dzīves vide reģionos;
- B3. Plānošanas reģionu un pašvaldību administrācijas darba efektivitāte.

Izstrādājot Garkalnes novada attīstības programmu, tika ņemtas vērā Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam.

2.4. Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti

Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti ir galvenā saikne starp nacionāla un pašvaldības līmeņa plānošanas dokumentiem.

Izstrādājot Garkalnes novada attīstības programmu, tika izvērtēti Rīgas plānošanas reģionā spēkā esošie plānošanas dokumenti.

Garkalnes novada attīstības programmas 2020.-2026.gadam atbilstība Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmai 2014.-2020.gadam

Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014.-2020.gadam	Garkalnes novada attīstības programma 2020.-2026.gadam
<p>Prioritāte 2. Kopienas un to pašpietiekamība RV 2.1. Sociālā plānošana un sabiedrības rīcībspējas stiprināšana RV 2.2. Kopienas iniciatīvu un attīstītāju institūciju veicināšana</p> <p>Prioritāte 3. Elastīga un izcila izglītība RV 3.1. Fizisko aktivitāšu infrastruktūras attīstīšana pamata, vidējās un profesionālās izglītības iestāžu tīklā</p>	<p>Prioritāte Nr.1 "Publisko pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana" RV1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība RV2. Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi RV3. Sociālā aizsardzība, veselības aprūpe un drošība RV4. Sports, aktīvā atpūta un jaunatnes politika</p>
<p>Prioritāte 5. Kvalitatīva satiksme un loģistika RV 5.1. Vienoto iekšējās un ārējās sasniedzamības infrastruktūras tīklu stiprināšana RV 5.2. Integrēta un funkcionāli diferencēta sabiedriskā transporta tīkla izveide RV 5.3. Starptautiskas nozīmes Z-D, A-R savienojumu un mezglu stiprināšana RV 5.4. Integrēta iekšējo un Piekrastes ūdeņu savienojumu tīkla izveide RV 5.5.v Pilsētu iekšējā transporta un to savienojumu attīstība</p> <p>Prioritāte 7. Ilgtspējīga dzīvesvide RV 7.1. Telpiskās struktūras līdzsvara uzturēšana RV 7.2. Pamatfunkcijās un pašpietiekamībā balstītas</p>	<p>Prioritāte Nr.2 "Pievilcīga dzīves telpa un attīstīta infrastruktūra" RV5. Satiksmes infrastruktūra RV6. Inženiertehniskā infrastruktūra RV7. Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana RV8. Publiskā ārtelpa</p>

<p>apdzīvoto vietu sistēmas veidošana RV 7.3. Ilgtspējīgu, atjaunojamos resursos balstītu enerģijas sistēmu attīstība RV 7.4. Noslēgto ūdens resursu un atkritumu izmantošanas loku attīstība teritorijās RV 7.5. Cilvēcīga, funkcionāla un vajadzībās daudzveidīga mājokļu un publisko ārtelpu tīklu stiprināšana RV 7.6. Adaptācijas stratēģijas un teritoriāli diferencēti risinājumi klimatiskām pārmaiņām</p> <p>Prioritāte 8. Vieda attīstība RV 8.5. Inovatīvas, ilgtspējīgas un drošas (zaļās) mobilitātes veicināšana</p>	
<p>Prioritāte 4. Globāli konkurētspējīgas nozares RV 4.1. Zināšanu un tehnoloģiju eksporta atbalsts izciliem, inovatīviem, starptautiskiem „nišas” produktu uzņēmumiem un nozarēm RV 4.2. Izglītības un pētnieciska biznesa organizāciju, centru un infrastruktūras attīstīšana RV 4.3. Kultūras un radošo industriju stiprināšana reģionā RV 4.4. Tūrisma attīstība un mārketinga reģiona starptautiskai atpazīstamībai RV 4.5. Atbalsts izcilu vides sektora pakalpojumu un produktu radīšanai uzņēmumos un teritorijās</p> <p>Prioritāte 6. Pašvaldības – attīstības virzītājas RV 6.1. Pašatbildības un finansiālās pašpietiekamības stiprināšana investīciju un pašu ieņēmumu bāzes pieaugumam RV 6.2. Specializētu un daudzveidīgu teritoriju veicināšana RV 6.3. Atbalsts iniciatīvām, attīstības dalībnieku lomas pieaugumam teritoriju „horizontālā” pārvaldībā RV 6.4. Ilgtspējīgu un efektīvu pakalpojumu sistēmu attīstība pašvaldību un pašvaldību sadarbības teritorijās</p> <p>Prioritāte 8. Vieda attīstība RV 8.3. Uzņēmējdarbības produktivitātes veicināšana RV 8.4. Vietējos resursos balstītas uzņēmējdarbības attīstības veicināšana RV 8.6. Rīgas un kaimiņu pašvaldību sadarbības veicināšana</p>	<p>Prioritāte Nr.3 "Efektīvas publiskās pārvaldības un novada konkurētspējas palielināšana" RV9. Uzņēmējdarbības vide RV10. Efektīva pārvalde un sadarbība</p>

2.5. Kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumenti

Izstrādājot Garkalnes novada attīstības programmu, ņemti vērā Rīgas pilsētas, kā arī Stopiņu, Ropažu, Inčukalna, Ādažu un Carnikavas novada spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti.

Garkalnes novada kopīgās intereses ar kaimiņu pašvaldībām:

- Sadarbība projektu īstenošanā ar Rīgas plānošanas reģionu, kaimiņu pašvaldībām, biedrību "Ropažu Garkalnes partnerība" u.c. partneriem;
- Izglītības pakalpojumu nodrošināšana bērniem un jauniešiem;
- Reģionālas un vietējas nozīmes valsts autoceļu sakārtošana un uzturēšanas nodrošināšana;
- Uzņēmējdarbības veicināšana (Rīga, Ādažu novads, Siguldas biznesa inkubators);
- Vienotu tūrisma produktu izstrāde (Pierīgas novadi);
- Sabiedriskā transporta tīkla attīstīšana (Rīga, Ādažu novads, Carnikavas novads);
- Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana (Rīga, Ādažu novads);
- Dabas vērtību aizsardzība un saglabāšana (Ādažu novads, Inčukalna novads);
- Veloceliņu tīkla attīstīšana;
- Bērnu un jauniešu sporta attīstīšana;
- Izglītības, kultūras un sporta pasākumu kopīga rīkošana;
- Mežu apsaimniekošana (Rīga);
- Veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšana (Rīga).

3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA

Attīstības programmas uzraudzības sistēma ir izstrādāta ar mērķi radīt ietvaru, kas nodrošina iespēju izvērtēt novada teritorijas attīstības progresu un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto. Uzraudzības sistēmā sniedz secinājumus un ieteikumus turpmākajai rīcībai, kā arī informāciju par atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem.

Par attīstības programmas uzraudzību atbildīgā ir Projektu un attīstības daļa. Projektu un attīstības daļas galvenais uzdevums ir vadīt un koordinēt uzraudzības procesu, identificējot, vai attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana norit kā plānots.

Uzraudzības procesā tiek iesaistītas visas rīcības plānā norādītās par aktivitāšu izpildi vai projektu īstenošanu atbildīgās pašvaldības struktūrvienības un speciālisti.

Garkalnes novada attīstības programmas uzraudzības process paredz:

- informācijas sistēmas izveidi;
- ikgadējā uzraudzības ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu (pašvaldības gada publiskā pārskata ietvaros);
- 3 gadu pārskata ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu.

Informācijas sistēmas izveide

Sākotnēji izveido uzraudzības rādītāju informācijas sistēmu (datu bāzi), kurā regulāri tiks apkopoti dati par novada attīstību raksturojošiem sociālekonomiskajiem rādītājiem un dati par rezultatīvajiem rādītājiem no pašvaldības struktūrvienībām.

Informācijas sistēmā ietver šādu informāciju par attīstības programmas uzraudzības rādītājiem:

- visi attīstības programmā noteiktie uzraudzības rādītāji (pamata datu bāze);
- rādītāju pašreizējā vērtība, uzsākot attīstības programmas īstenošanu;
- rādītāju sagaidāmā sasniedzamā vērtība, attīstības programmas īstenošanai noslēdzoties;
- ikgadējās rādītāju vērtības;
- informācijas avots.

Pamata informācijas sistēma sastāv no visiem rādītājiem, kas iekļauti tabulā Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti.

Vismaz vienu reizi gadā iesaistītās institūcijas iesniedz jaunākos datus (par savā kompetencē esošajām aktivitātēm un pasākumiem) par rādītāju sasniegumiem informācijas sistēmā.

Ikgadējā uzraudzības ziņojuma izstrāde

Sākot ar attīstības programmas spēkā stāšanās gadu, pamatojoties uz informācijas sistēmā apkopotajiem datiem, Projektu un attīstības daļa sagatavo ikgadējo uzraudzības ziņojumu par attīstības programmas ieviešanu.

Ziņojumā jāietver šāda attīstības programmas īstenošanas progresa analīze:

- veiktās darbības stratēģisko mērķu, vidēja termiņa prioritāšu un uzdevumu sasniegšanas virzienā;
- noteikto darbības (output) rādītāju izpildes progresu un konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojumu;
- secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanai, ar mērķi, uzlabot izvirzīto prioritāšu sasniegšanu.

Ikgadējais uzraudzības ziņojums tiks izstrādāts pašvaldības publiskā gada pārskata izstrādes ietvaros.

Trīs gadu pārskata ziņojuma izstrāde

Trīs gadu uzraudzības ziņojuma izstrāde notiek ar mērķi analizēt ilgtspējības attīstības stratēģijas un attīstības programmas rādītāju sasniegumus (par visiem programmā noteiktajiem rādītājiem) trīs gadu periodā, t.sk. novērtējot sasniegto darbības rezultātu un politikas rezultātu ietekmi uz novada attīstības rādītājiem.

Trīs gadu uzraudzības ziņojumā jāietver šāda detalizēta attīstības programmas īstenošanas progresa analīze:

- veiktās darbības mērķu, uzdevumu un rādītāju sasniegšanas virzienā;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojumu;
- secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

Attīstības programmas triju gadu uzraudzības ziņojuma struktūra

Nodaļa	Saturs
Ievads	Uzraudzības pārskata mērķis, laika periods, pārskata struktūra un uzraudzības ziņojums sagatavošanā iesaistītās institūcijas
Vispārīgs Garkalnes novada attīstības raksturojums	Attīstības raksturojumu izstrādā, balstoties uz iepriekš definēto pamatrādītāju izmaiņu analīzi
Attīstības programmas īstenošana	Attīstības programmas īstenošanu izvērtē, balstoties uz vidēja termiņa prioritāšu īstenošanas rezultatīvajiem rādītājiem. Par katru prioritāti sniedz šādu informāciju: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rezultatīvo rādītāju sasniegumi, to sakritība ar iepriekš plānoto saistībā ar ieguldīto finanšu apjomu; 2. Rezultatīvo rādītāju sasniegumu ietekme uz teritorijas attīstību; 3. Ja konstatētas novirzes no plānotā, tad pamatojums;

	4. Secinājumi un priekšlikumi.
Secinājumi	Kopējie secinājumi un secinājumi pa mērķiem un uzdevumiem
Priekšlikumi	Priekšlikumi attīstības programmas aktualizēšanai, rīcības plāna aktualizēšanai, kā arī uzraudzības sistēmas pilnveidošanai
Izmantotās informācijas avoti	Minētie primārie informācijas avoti

Pamatojoties uz attīstības programmas ikgadējo uzraudzības ziņojumu un kārtējam gadam apstiprināto budžetu, ne retāk kā reizi gadā ir nepieciešams ar domes lēmumu aktualizēt attīstības programmas Rīcības plānu un Investīciju plānu. Būtisku izmaiņu gadījumā, arī lemt par attīstības programmas stratēģiskās daļas aktualizēšanas nepieciešamību.

4. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM

Sabiedrības līdzdalības kārtību Attīstības programmas izstrādes procesā nosaka Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”. Noteikumi paredz sadarbības pārstāvju līdzdalību dažādos attīstības programmas izstrādes posmos, piedaloties sabiedriskajās apspriedēs, iesaistoties darba grupās, vai arī attīstības programmas izstrādes laikā par to paužot savu viedokli (mutvārdos un rakstiski).

Lai sekmīgāk apzinātu un apkopotu sabiedrības viedokli Garkalnes novada attīstības programmas 2020.-2026.gadam izstrādē, tika veikti sekojoši pasākumi:

1. Garkalnes novada mājas lapā www.garkalne.lv un pašvaldības informatīvajā izdevumā “Garkalnes Novada Vēstis” tika ievietots paziņojums par Garkalnes novada attīstības programmas 2020.-2026.gadam izstrādes uzsākšanu;
2. Garkalnes novada iedzīvotāju aptaujas veikšana no 2019.gada 30.oktobra līdz 30.novembrim. Aptaujas mērķis – radīt iespēju novada iedzīvotājiem izteikt savu viedokli par Garkalnes novada attīstības perspektīvām, apmierinātību ar esošajiem pakalpojumiem, infrastruktūru un citiem iedzīvotājus interesējošiem jautājumiem. Aptaujas rezultātā tika iegūta informācija no 125 respondentiem jeb 1,4% no kopējā deklarēto novada iedzīvotāju skaita. Aptaujas anketas bija aizpildījuši respondenti no visiem ciemiem, izņemot Priežlejas. Visvairāk iedzīvotāju aptauju aizpildījušo respondentu bija Garkalnē (38 respondenti), Upesciemā (18), Bergos (16), Langstiņos (12), Maksteniekos (11), Baltezerā (8) u.c. Trīs aptaujas respondenti nebija norādījuši savu dzīvesvietu.
3. Pašreizējās situācijas analīzes izvērtējuma un stratēģisko uzstādījumu definēšanas ietvaros 2020.gada 3. un 5.februārī tika organizētas tematiskās darba grupas – ideju darbnīcas, kurās piedalījās 26 dalībnieki. Tematiskās darba grupas notika par šādām tēmām:
  - “Novada pārvaldība un dzīves vide”, kurā tika diskutēts par tādām novada attīstībai nozīmīgām jomām, kā pašvaldības pārvaldība, sadarbību un sabiedriskajām organizācijām, tehnisko infrastruktūru, sabiedrisko transportu, apkārtējo vidi un dabas aizsardzību.
  - “Ekonomiskā attīstība”, kurā tika diskutēts par tādām novada attīstībai nozīmīgām jomām, kā uzņēmējdarbību, nodarbinātību un tūrismu.

- “Sabiedrība”, kurā tika diskutēts par tādām novada attīstībai nozīmīgām jomām, kā izglītību, kultūru, sportu, veselības aizsardzību, sociālo aizsardzību, sabiedrisko kārtību un drošību.
4. Investīciju projektu un veicamo darbību identificēšanai par pamatu tika izmantotas darba grupās identificētās prioritārās projektu idejas un darbības, kā arī Garkalnes novada 12 iestāžu un domes struktūrvienību sagatavotā informācija par prioritārajiem investīciju projektiem un darbībām.

Ar Garkalnes novada 2020.gada 31.marta domes lēmumu tika apstiprināta Garkalnes novada attīstības programmas 2020. – 2026.gadam 1.redakcija, kas tika nodota publiskajai apspriešanai, nodrošinot attīstības programmas 1.redakcijas pieejamību Garkalnes novada pašvaldības ēkā un pašvaldības mājas lapā www.garkalne.lv. Laika posmā no 2020.gada 6.aprīļa līdz 12.jūnijam notika attīstības programmas 1.redakcijas publiskā apspriešana. Publiskās apspriešanas ietvaros 4.jūnijā notika publiskās apspriedes sanāksme un 22.maijā tika noorganizēta sanāksme ar Rīgas plānošanas reģiona un kaimiņu pašvaldību pārstāvjiem. Publiskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri un priekšlikumi ir ņemti vērā attīstības programmas gala redakcijas izstrādē.

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 11.pantā noteiktajam, plānošanas reģions sniedz atzinumu par pašvaldības attīstības programmas projekta atbilstību plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un normatīvo aktu prasībām. Par attīstības programmas 1.redakciju ir saņemts pozitīvs Rīgas plānošanas reģiona 2020.gada 28.maija atzinums Nr. 7.9/158/20, atbalstot izstrādātās attīstības programmas apstiprināšanu. Saņemts arī Vides pārraudzības valsts biroja 2020.gada 20.maija lēmums Nr. 4-02/33 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu", kurā norādīts, ka attīstības programmas īstenošana neparedz būtisku negatīvu ietekmi uz vidi, tāpēc attīstības programmai netiek piemērota Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.